LAKIVALIOKUNTA 18.5.2017

Asiantuntijalausunto

Tytti Määttä

Vaalan kunnanjohtaja

Omat näkemykseni perustuvat lukuisiin tapaamisiin vuosien varrella

Pelson vankilalle luvattiin jo toissa hallituskaudella (hallituksen iltakoulu 21.1.2009) peruskorjaus. Poliittinen tahtotila ei koskaan konkretisoitunut toiminnaksi Rikosseuraamusvirastossa.

Nyt tilanne on se, että tilat ovat osin korjauskelvottomat ja tarvitaan uusinvestointi.

Pelson vankilan merkitys

- Henkinen pääoma
- Perheiden tilanne
- Maa- ja metsätalouden harjoittaminen
- Työpaikat

Vaikutus työpaikkoihin

- Vaalan työpaikoista n. 9 % on työpaikkoja Pelson vankilalla. Vaalassa työssäkäyvistä vaalalaisista n. 6 % käy työssä vankilalla. Näiden työpaikkojen määrä on myös alueellisesti merkittävä.
- Valtion työpaikat kunnassamme ovat vähentyneet viimeisen 20 vuoden aikana yli 200 työpaikalla. Keskittymistä on Suomessa tapahtunut myös maakuntien sisällä. Parasta alueellistamista on säilyttää nykyisiä työpaikkoja harvaan asutuilla alueilla.
- Vaala ei kuulu mihinkään työssäkäyntialueeseen.

Pyysin vaalalaisilta ja vankilan työntekijöiltä sekä heidän perheenjäseniltään kommentteja asiantuntijalausuntoni tueksi. Sain 10 vastausta facebookin kautta ja kolme sähköpostilla.

Pelson
vankilan
Pelsolla
kymmenen
vuoden
aina
tulisi
jo
myös
tällä
töissä
tulee
jaksanut
jne
työpaikasta
henkilökuntaa
samalla
paljon
henkilökunnan
johdon
remontti
Luottamus
tilanteesta
varmaan
hyvin
viimeiset
Pelsolle
epävarmuus
epävarmuuden
asioita
hetkellä
Vaalassa
vankilan
työntekijöille
osaltaan
omalta
vuotta
johto
mitään
siis
vain
siten
tullut
lupauksiin
kuitenkin
mieltä
jotain
siellä
silloin
miten
kyllä
aikana
ainakin
mielestäni
tyhjiä
Tyhjiä
menny
Työntekijöiden
Senaatin
Risessä
päättäjiä
peruskorjauksesta
puolelen
työpaikalla
Kohtalo
henkilökunnalle
Mahdollisuus
Työntekijänä
Varmaan
Lupauksia
liikaa
Tulevaisuudesta
Pelso
Työnantajana
Lisäksi
Risse
tavalla
Muhoksella
remonttia
näkemään
päättäjien
työssä
muut
jatkosta
huomioon
saataisiin
koko
edes
hirressä
ollenkaan
melko
päätös
lailla
Onhan
aikaan
maksamaan
kannalta
henkisesti
uusi
loppu
uutta
toivoisi
raskasta
tänne
alla
vietä
toiseen
lähteä
muihinkin
turhautumista
eri
asia
ym
näin
pitää
päästy
suunnittelijoita
Työnantajia
Työntekijöiden
miljoonaa
toivoa
tällä
suunnitelmaa
Henkilökunta
vankilaan
päätöksiä
lupauksiin
Risessä
työpaikalla
puolelen
kuitenkin
työntekijöille
jotain
mieltä
henkilökunnalle
ollenkaan
melko
päätös
lailla
Lisäksi
Risse
tavalla
Muhoksella
remonttia
näkemään
päättäjien
työssä
muut
jatkosta
huomioon
saataisiin
koko
edes
hirressä
Kohtalo
vankilaan
päätöksiä
Henkilökunta
suunnitelmaa
miljoonaa
toivoa
tällä
Työntekijöiden
Senaatin
Risessä
päättäjiä
peruskorjauksesta
puolelen
työpaikalla

”Olen ollut 19v Pelsolla töissä ja kymmenen vuotta on mennyt tyhjiin lupauksiin ja odottamiseen. Olen vihainen siitä että remonttia on siirretty koko ajan ja tilat on päästetty siihen kuntoon että täällä on jouduttu sulkemaan osastoja. ”

”Kyllähän tuo epävarmuus on ollut henkisesti raskasta vankilan työntekijöille. Ja huolestuttavaa myös meille läheisille.”

”Työntekijänä viimeisten kymmenen vuoden tuntoja oikein kaikkea viitsi tänne laittaa, mutta todettakoon, että v#@tus on ollut sopivan tasaista.* ***Työmotivaatio*** *on kuitenkin onneksi* ***pysynyt****.”*

”Rise ja oikeusministeriö syyllistyy mielestäni pahinpaan työpaikkakiusaamiseen, jos ajattelee Pelson henkilökunnan kohtelua.”

”Luottamus näihin ihmisiin on mennyt, jotka päättävät remonttia ja meidän työpaikkaa koskevia asioita. ”

”Kaikesta em. huolimatta olen jaksanut käydä töissä viimeiset kymmenen vuotta, koska meillä on Pelsolla ***hyvä henki*** *henkilökunnan kesken. Kyllähän se aina masentanut, kun annettuja toiveita tai lupauksia ei ole toteutettu, mutta keskittymällä omaan työhön hyvien ja luotettavien työkavereiden kanssa sitä on taas jaksanut eteenpäin. ”*

”Ja itse olen sitä mieltä, että tämä epävarmuus on jatkunut AIVAN LIIAN kauan koska se myös heijastuu työmotivaatioon ja työhyvinvointiin. ***Ihme kyllä porukka on hyvin pysyny kasassa*** *ja suoriutunut näin pitkästä odotuksesta mallikkaasti, että siitä melkein pitäisi heille joku palkinto antaa.”*

”Epävarmuuden ilmapiiri jatkosta on ensimmäinen asia joka tulee mieleen, ja se tuo mukanaan monenlaisia eri tunteita kun miettii oman perheen toimeentuloa tulevaisuuessakin. On väsymystä ja vi….sta kun epävarmuus luo paineita ja stressiä. ”

”Monella on ollut mielessä omakotitalon rakentaminen tai hankkiminen, tai muita isoja hankintoja, mutta epävarman tilanteen vuoksi siihen ei ole ryhdytty. Asunnon myynti työttömäksi jäädessä voi olla hankalaa sekin, koska kysyntää ei välttämättä ole niin kuin kasvukeskuksissa.”

”Henkilökunta on jaksanut ja päässyt työpaikalla eteenpäin vain yhteiseen hiileen puhaltaen ja toistansa tukien! Vuosien epävarmuus on aiheuttanut sen, ettei valitettavasti enää jakseta luottaa päättäjien vakuutteluihin. On liian monta kertaa huomattu, että vain tekohengitystä säilymiseksi tarjotaan lyhyen tähtäimen lupauksilla. Mitään konkreettista ei ole päästy näkemään. Miksi tammikuussa 2009 luvatut viisi miljoonaa remonttieuroa eivät koskaan saavuttaneet Pelson vankilaa? ”

”Itse ja moni muu Pelsolla ihmettelee tässä yhteydessä sitä, että miten muut vankeinhoidon projektit saavat samaan aikaan tuulta alleen? Esim. Hämeenlinnan-, Keravan- ym. vankiloiden rakennusprojektit tuntuivat menevän tuosta vaan läpi, ei niiden kanssa ole ollut samanlaista vatvomista.”

”Minun viestini on, että nyt tulisi huolehtia siitä, että tälle teatterille tehdään viimein loppu ja asiassa tehdään pysyvä järkevä ratkaisu. Ratkaisussa tulee myös lähteä siitä, että Pelsolle turvataan ainakin ne 120 vankipaikkaa mitkä siellä vielä vuosi sitten oli käytössä. Myös sen yli menevät paikat otamme mielellämme vastaan.”

Helsingissä 7 päivänä joulukuuta 2010 Oikeusministeri Tuija Brax

”Hallituksen iltakoulussa 21.1.2009 tekemän linjauksen mukaisesti Pelson vankila jatkaa toimintaansa vuoden 2012 alusta 120-paikkaisenasuljettuna vankilana. Pelson vankilan laitoskeittiön ja sellirakennusten perusparannusten on määrä valmistua vuoden 2013 lokakuussa. Tällä hallituskaudella ei ole tiedossa muita rakenteellisia muutoksia.”

Vastauksena Merja Kyllösen kirjalliseen kysymykseen.

Yle v. 2011

http://yle.fi/uutiset/3-5091672

http://yle.fi/uutiset/3-5320663

”Oikeusministeri Tuija Brax (vihr.) vakuuttaa jälleen, että Pelson vankilan toiminta jatkuu Vaalassa. Braxin mukaan vankilan remonttia ei viivytetä turhaan vaan se tehdään kesällä.”

Vastauksena Mirja Vehkaperän kesk kysymykseen

”Voimmeko me luottaa ministeri Brax siihen, että Pelson vankila todellakin säilyy meillä siellä Kainuussa ja se remontti käynnistyy tämän vuoden aikana, mielellään tänä keväänä? kysyi Kyllönen.

- Voitte, vastasi Brax lyhyesti.”

- TALOUSARVIOALOITE 327/2011 vp Määrärahan osoittaminen Pelson vankilarakennuksen peruskorjauksesta johtuvaan vuokrankorotukseen/Antti Rantakangas kesk
- TALOUSARVIOALOITE 165/2014 vp Määrärahan osoittaminen Pelson vankilan peruskorjaukseen/Timo.V.Korhonen kesk
- TALOUSARVIOALOITE TAA 126/2016 määrärahan lisäämisestä Rikosseuraamuslaitoksen toimintamenoihin (7 200 000 euroa)/Katja Hänninen vas

Valiokunnan lausunto LaVL 15/2016 vp

” Edellä esitetyn valossa lakivaliokunta tukee Pelson vankilaan investoimista ja pitää tärkeänä, että suunnittelutyö Pelson vankilan korvaamiseksi uudisrakenteilla käynnistetään välittömästi. Myös päätökset hankkeen vaatimista määrärahoista tulee tehdä vuoden 2017 talousarviosta päätettäessä.”

Pöytäkirja PTK 87/2016 vp

Antti Rantakangas, kesk ”Ja toinen ikuisuushanke: Pelson vankilan peruskorjaus. Vanhasen hallitus 2008 päätti kehittää Pelson vankilaa ja toteuttaa investoinnit. Alkaa lähestyä kymmenvuotiskausi. Tuleeko ministeri Lindströmistä ministeri, joka saattaa tämän pitkän prosessin päätökseen? Nyt on käynyt niin, että terveysviranomaiset ovat edellyttäneet, että puretaan nämä vanhat osastot, ja Pelsoa uhkaa alasajokierre. Mutta teillä on mahdollisuus, arvoisa ministeri, nousta sankariksi tuolla pohjoisessa ja yksi investointi kohdistaa myöskin Pohjois-Suomeen Pelson vankilan osalta.”

Oikeus- ja työministeri Jari Lindström vastaus

”Mutta Pelson vankilaan haluaisin tässä yhteydessä ottaa kantaa, kun joku sanoi, että historiankirjoihin tästä pitäisi päästä. Me tiedämme, että siellä on jouduttu ottamaan pois käytöstä 72 vankipaikkaa näitten vakavien sisäilmaongelmien vuoksi, ja meillä on nyt Rikosseuraamuslaitoksessa ryhdytty toimenpiteisiin näitten korvaavien vankipaikkojen rakentamiseksi Pelsolle. Neuvottelut Senaatti-kiinteistöjen kanssa ovat käynnissä, ja sitä hanketta kiirehditään. Se, mitä sitten jatkossa tapahtuu, on varmaan sitten myös tulevaisuutta, mutta tässä vaiheessa nämä korvaavat tilat on tarkoitus rakentaa, eli Pelsolla on siinä mielessä tulevaisuutta.”

Kaleva 7.3.2017

Pelson vankilan johtaja Ville-Veikko Pohjola odottaa, että päätöksiä vankilan tilapäisten ja pysyvien tilojen rakentamisesta tehdään mahdollisimman pian.

Pelsolla odotetaan päätöksiä

Vankilalla on miljoonien eurojen uudisrakennustarve. Väliaikainen 32-paikkainen vankiosasto saadaan aikaisintaan ensi vuonna. Uusia vankipaikkoja tarvitaan, sillä Suomen suljetut vankilat ovat täynnä.

PETRI HAKKARAINEN

Vaalassa sijaitsevan Pelson vankilan *johtaja* **Ville-Veikko Pohjola** uskoo, että nyt eletään ratkaisun vuotta vankilan tulevaisuuden suhteen.

Vaikka en kyllä edes muista, montako kertaa olen niin arvellut, Pohjola lisää.

Vuonna 2008 päätettiin, että Pelson vankilaa ei lakkauteta. Rahaa ja lopullisia päätöksiä uusien tilojen rakentamisesta on sen jälkeen luvattu monella suulla ja moneen kertaan.

–Onhan tällainen epävarmuus kohtuutonta meidän työntekijöillemme. Joistakin perheistä moni lemmat vanhemmat ovat menillä töissä.

Viime lokakuussa vankilan 1960-luvulla rakennetut osat joudutiin sulkemaan sisäilmaongelmien takia. Samalla 120-paikkaisen vankilan paikkaluku putosi puoleen. Naispaikoista jouduttiin luopumaan kokonaan.

Virallisesti Pelso on edelleen 120-paikkainen vankila. Rikosseuraamusviraston toimitilapäällikkö **Kauko Niemelä** tähdentää, että siihen ei ole muutosta näkyvissä.

–Pelsolle on tulossa väliaikainen, moduulirakenteinen 32-paikkainen vankiosasto. Siihen tarvitaan innovatiivista ratkaisuja. Arvelen, että tarjouskilpailu saadaan auki maaliskuussa. Osaston valmistuminen menee ensi vuoden puolelle.

Niemelän mukaan samaan aikaan pohditaan, miten Pelsolla toteutetaan pysyvä ratkaisu uusista tiloista, joissa voidaan toteuttaa nykyaikaista vankeinhoitoa.

Aikoinaan Pelson vankilan investointitarpeiksi arvioitiin runsaat seitsemän miljoonaa euroa. Pohjola ei osaa arvioida, paljonko uuden vankilan rakentaminen nyt maksaisi.

–Korjaustarpeitahan on myös 1980-luvulla rakennetuissa vankilan osissa, navetassa ja t samme.

Uusille vankitiloille on ta tarvetta: kaikki Suom tut vankilat ovat käytänn nä. Pelson vankipaikkoj tämisen takia moni pohj lainen vanki joutuu kärsi gaistuksensa kaukana ko

Pitkän laskun jälkeen rät ovat kääntyneet jä suun. Pohjola huomaut reillä on lainsäädännön jotka myös saattavat n

"Pelsolle on tulossa väliaikainen, moduulirakenteinen 32-paikkainen vankiosasto. Sen valmistuminen menee ensi vuoden puolelle."

Kauko Niemelä
Rikosseuraamusvirasto

kimäärää. Eduskunnan lakivaliokunta vieraili Pelsolla syyskuussa. Se toteaa lausunnossaan, että vankila toimii täytäntöönpanoyksikkönä poikkeuksellisen laajalta alueelta tuleville vangeille.

Lähes sadalla työntekijällään Pelson vankila on myös alueellisesti merkittävä työllistäjä.

Lakivaliokunnan mukaan on myös huomattava, että Pelson vankilan maa- ja metsätalouteen liittyvät vankitoiminnot ovat vaikeasti korvattavia.

–Vangeilta saadun palautteen mukaan oikea työtoiminta koetaan tärkeäksi. Aika kuluu paremmin, kun on mielekästä tekemistä, Pohjola sanoo.

Pohjola odottaa vankilan uusista tiloista rahoitusratkaisua viimeistään pian kunnallisvaalien jälkeen. Samaa toivoo Vaalan kunnanjohtaja **Tytti Määttä**, joka hiljattain vieraili oikeusministeriössä keskustelemassa aiheesta.

–Mitään poliittista painetta vankilan lopettamiselle ei ole. Aiemmin on linjattu, ettei yhtään vankilaa suljeta tällä hallituskaudella. Pysyvästä vankilan uusinvestoinnista on saatava päätös tämän kevään aikana.K

VAALA OULUJÄRVI

Kainuun Sanomat 27.3.2017

- http://www.kainuunsanomat.fi/kainuun-sanomat/kainuu/pelso-voi-saada-remontin-sijasta-uuden-vankilan/

”Remonttia huutavat Pelson vankilan tilat saatetaan korvata uudella ja modernilla vankilarakennuksella. Mahdollisuutta väläyttää Rikosseuraamuslaitoksen toimitilapäällikkö Kauko Niemelä.”

Esille nousseet kysymykset

- Onko kaikki nyt varmasti kunnossa sisäilmaongelmaisten tilojen korvaamisen suhteen?
  → Vaikutukset henkilöstö- ja vankimäärään?
- Milloin aloitetaan Pelson vankilan uusinvestointi?
- Suunnitellaanko Oulun alueelle uutta vankilaa?
- Onko VM pyytänyt senaatilta selvitystä Oulun ja Pelson vankilan yhdistämisestä?
- Jos on, niin kenen pyynnöstä?
- Ja lopuksi se iso kysymys MIKSI poliittisia päätöksiä ei laiteta täytäntöön?

Olemme ylpeitä siitä, että kunnassamme sijaitsee vankila.

Vankilan merkitys meille on paljon suurempi kuin, mitä valtion työpaikkoina näyttää.

Vankilalla on alueella pitkät perinteet. Paikalliset asukkaat hyväksyvät vankilan ja näkevät sen tärkeänä osana paikallista elämää.

Tytti Määttä

Kunnanjohtaja, Vaala

VAALA
OULUJÄRVI